

---

oShadhIsUktam

ओषधीसूक्तम्

Document Information

Text title : oShadhIsUkta

File name : oShadhIsUktam.itx

Category : veda, svara, sUkta

Location : doc_veda

Source : <https://sanskritdocuments.org/mirrors/rigveda/e-text.htm>

Latest update : November 29, 2015

Send corrections to : [sanskrit at cheerful dot c om](mailto:sanskrit@cheerfuldotc.com)

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 17, 2023

sanskritdocuments.org

ओषधीसूक्तम्

ऋग्वेदसंछितायां दशमं माण्डलं, समनवतितमं सूक्तम् ।
ऋषी भिषगाथर्वणः ॥ देवता ओषधीस्तुतिः, ओषधिसमुद्र
छन्द १ २ ४-७ ११ १७ अनुष्टुप्, ३ ८ १२ २२ २३ नियृदनुष्टुप्,
८ १० १३-१६ १८-२१ विराडनुष्टुप् ॥ स्वर गान्धारः ॥

या ओषधीः पूर्वा जाता देवेभ्यस्त्रियुगं पुरा ।
मनै नु बभूवामर्धं शतं धामानि सप्त य ॥ १०.०८७.०१
शतं वो अम्भ धामानि सप्तस्रमुत वो रुधः ।
अथा शतकत्वो यूयमिमं मे अगर्धं कृत ॥ १०.०८७.०२
ओषधीः प्रति मोदध्वं पुष्पवतीः प्रसूवरीः ।
अश्वा एव सञ्जित्वरीरीरुधः पारयिषण्वः ॥ १०.०८७.०३
ओषधीरिति मातरस्तद्धो देवीरुपं ब्रुवे ।
सनेयमश्वं गां वास आत्मानं तव पूरुष ॥ १०.०८७.०४
अश्वत्थे वो निषधनं पर्णे वो वसतिष्कृता ।
गोभाजं छत्किलासथ यत्सनवथ पूरुषम् ॥ १०.०८७.०५
यत्रौषधीः समग्मत राजानः समिताविव ।
विप्रः स उच्यते भिषगक्षोडामीवयातनः ॥ १०.०८७.०६
अश्वावती सोमावतीभूर्जयन्तीमुदोजसम् ।
आवित्सि सर्वा ओषधीरस्मा अरिष्टतातये ॥ १०.०८७.०७
उच्छुष्मा ओषधीनां गावो गोष्ठादिवेरते ।
धनं सनिष्यन्तीनामात्मानं तव पूरुष ॥ १०.०८७.०८
छङ्कतिर्नाम वो माताथो यूयं स्थ निष्कृतीः ।
सीराः पतन्निणीः स्थन यदामयति निष्कृथ ॥ १०.०८७.०९

अति विन्धाः परिष्ठाः स्तेन एव व्रजमङ्गमुः ।
 ओषधीः प्रायुष्यवृथ्किं य तन्वोऽ रपः ॥ १०.०८७.१०
 यद्विमा वाजयत्रडमोषधीर्दस्त आदधे ।
 आत्मा यक्ष्मस्य नश्यति पुरा जुवगृभो यथा ॥ १०.०८७.११
 यस्यौषधीः प्रसर्पथाऽगमऽगं परुष्यरुः ।
 ततो यक्ष्मं वि बाधध्व उग्रो मध्यमशीरिव ॥ १०.०८७.१२
 साकं यक्ष्मं प्र पत याषिण किङ्किदीविना ।
 साकं वातस्य ध्राज्या साकं नश्य निडाडया ॥ १०.०८७.१३
 अन्या वो अन्यामवत्वन्यान्यस्या उपावत ।
 ताः सर्वाः संविदाना एदं मे प्रावता वयः ॥ १०.०८७.१४
 याः कृत्विनीर्या अङ्गुला अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः ।
 भृङ्गस्यतिप्रसूतास्ता नो मुञ्च्यन्त्वंडसः ॥ १०.०८७.१५
 मुञ्च्यन्तु मा शपथ्याऽदथो वरुण्याद्दुत ।
 अथो यमस्य पऽभीशात्सर्वस्मादेवकिल्बिषात् ॥ १०.०८७.१६
 अवपतन्तीरवदन्तिव ओषधयस्यरि ।
 यं जुवमश्रवामडै न स रिष्याति पूरुषः ॥ १०.०८७.१७
 या ओषधीः सोमराङ्गीर्बह्वीः शतविचक्षाणाः ।
 तासां त्वमस्युत्तमारं कामाय शं दुद्रे ॥ १०.०८७.१८
 या ओषधीः सोमराङ्गीर्विञ्चिताः पृथिवीमनु ।
 भृङ्गस्यतिप्रसूता अस्यै सं दत्त वीर्यम् ॥ १०.०८७.१९
 मा वो रिषत्मनिता यस्मै याडं जनामि वः ।
 द्विपय्यतुष्पदस्माकं सर्वमस्त्वनातुरम् ॥ १०.०८७.२०
 याश्चेदमुपशुण्वन्ति याश्च दूरं परागताः ।
 सर्वाः संगत्य वीरुधोऽस्यै सं दत्त वीर्यम् ॥ १०.०८७.२१
 ओषधयः सं वदन्ते सोमेन सड राङ्गा ।
 यस्मै कृणोति ब्राह्मणस्तं राजन्यारयामसि ॥ १०.०८७.२२
 त्वमुत्तमास्योषधे तव वृक्षा उपस्तयः ।

उपस्तिरस्तु सोऽऽस्माकं यो अस्माँ अभिदासति ॥ १०.०६७.२३

स्वररहितम् ।

या ओषधीः पूर्वा जाता देवेभ्यस्त्रियुगं पुरा ।

मनै नु बभूवाममं शतं धामानि सप्त य ॥ १०.०६७.०१

शतं वो अम्ब धामानि सडस्रमुत वो रुडः ।

अथा शतकृत्वो यूयमिमं मे अगदं कृत ॥ १०.०६७.०२

ओषधीः प्रति मोदध्वं पुष्पवतीः प्रसूवरीः ।

अश्वा एव सजित्परीर्वीरुधः पारयिष्वयः ॥ १०.०६७.०३

ओषधीरिति मातरस्तद्गो देवीरुपं भ्रुवे ।

सनेयमश्वं गां वास आत्मानं तव पूरुष ॥ १०.०६७.०४

अश्वत्थे वो निषदनं पार्श्वो वो वसतिष्कृता ।

गोभाज इच्छिलासथ यत्सनवथ पूरुषम् ॥ १०.०६७.०५

यत्रौषधीः समग्मत राजानः समिताविव ।

विप्रः स उच्यते भिषग्रक्षोडामीवयातनः ॥ १०.०६७.०६

अश्वावतीं सोमावतीमूर्जयन्तीमुदोजसम् ।

आवित्सि सर्वा ओषधीरस्मा अरिष्टतातये ॥ १०.०६७.०७

उच्युष्मा ओषधीनां गावो गोष्ठादिवेरते ।

धनं सनिष्यन्तीनामात्मानं तव पूरुष ॥ १०.०६७.०८

इष्कृतिर्नाम वो माताथो यूयं स्थ निष्कृतीः ।

सीराः पतन्निशीः स्थन यदामयति निष्कृथ ॥ १०.०६७.०९

अति विश्वाः परिष्ठाः स्तेन एव व्रजमङ्कमुः ।

ओषधीः प्रायुष्यवुर्यत्किं य त-वोऽ रयः ॥ १०.०६७.१०

यदिमा वाजयन्नडमोषधीर्दस्त आदधे ।

आत्मा यक्ष्मस्य नश्यति पुरा जुवगृभो यथा ॥ १०.०६७.११

यस्यौषधीः प्रसार्पथाऽगमऽगं परुष्यरुः ।

ततो यक्ष्मं वि बाधध्व उग्रो मध्यमशीरिव ॥ १०.०६७.१२

साकं यक्ष्मं प्र पत याषेण डिडिदीविना ।

साकं वातस्य घ्राजया साकं नश्य निडाकया ॥ १०.०६७.१३

अन्या वो अन्यामवत्वन्यान्वस्या उपावत ।

ताः सर्वाः संविदाना इदं मे प्रावता वयः ॥ १०.०६७.१४

याः कृदिनीर्या अङ्गला अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः ।

भृङ्गस्मृतिप्रसूतास्ता नो मुञ्चन्तवल्डसः ॥ १०.०८७.१५
मुञ्चन्तु मा शपथ्याउदथो वरुणयादुत ।
अथो यमस्य पद्भिशान्सर्वस्माद्देवकिंलिषात् ॥ १०.०८७.१६
अवपतन्तीरवदन्तिव ओषधयस्परि ।
यं जुवमश्रवामडै न स रिष्याति पूरुषः ॥ १०.०८७.१७
या ओषधीः सोमराज्ञीर्भन्निः शतवियक्षाणाः ।
तासां त्वमस्युत्तमारं कामाय शं लृष्टे ॥ १०.०८७.१८
या ओषधीः सोमराज्ञीर्विष्ठिताः पृथिवीमनु ।
भृङ्गस्मृतिप्रसूता अस्यै सं दत्त वीर्यम् ॥ १०.०८७.१९
मा वो रिषत्भनिता यस्मै यादं भनामि वः ।
द्विपथ्यतुष्यदस्माकं सर्वमस्तवनातुरम् ॥ १०.०८७.२०
याश्चेदमुपशृण्वन्ति याश्च दूरं परागताः ।
सर्वाः संगत्य वीरुधोऽस्यै सं दत्त वीर्यम् ॥ १०.०८७.२१
ओषधयः सं वदन्ते सोमेन सड राज्ञा ।
यस्मै कृणोति ब्राह्मणस्तं राजन्यारयामसि ॥ १०.०८७.२२
त्वमुत्तमास्थोषधे तव वृक्षा उपस्तयः ।
उपस्तिरस्तु सोऽऽस्माकं यो अस्माँ अभिदासति ॥ १०.०८७.२३

oShadhIsUktam

pdf was typeset on September 17, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

